

หลักสูตรการทอผ้าพื้นเมือง จำนวน 30 ชั่วโมง

ศูนย์การศึกษาอนุระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบุรีรัมย์

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงาน และส่งเสริม ความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เเท่าทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก “ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถ ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้อง กับ ศักยภาพด้านต่าง ๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่งและมั่นคงอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขัน ทั้งในระดับภูมิภาค อาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ในรูปแบบใหม่ ที่สร้างความมั่นคง ให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

สภาพสังคมในปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ทรัพยากรมีน้อยลง จึงมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีความคุ้มค่ายิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการประกอบอาชีพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ จากการประกอบอาชีพให้มีความคุ้มค่ายิ่งขึ้น

อาชีพการทอผ้าฝ้าย จึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้และการมีงานทำ อย่างยั่งยืน ของประชาชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา อาชีพเพื่อการมีงานทำกำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
2. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทัวถึง และเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และ เป็นบุคคลที่มีวินัยเปรี๊ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองผู้อื่น และสังคม
3. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
4. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพ ให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ เทคนิคการทอผ้าฝ้าย สามารถนำไปใช้ ในการประกอบอาชีพได้
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการมัดลาย การย้อมสี ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
3. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ
4. เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมการทอผ้าฝ้าย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
3. ควรเป็นผู้มีใจรักในการทอผ้าและมีความอดทน

ระยะเวลา

รวม 30 ชั่วโมง แบ่งเป็น

ภาคทฤษฎี	จำนวน	10	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	จำนวน	20	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทอผ้า

- 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทอผ้า
- 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้า
 - 1.2.1 การวางแผนและบริหารจัดการ
 - 1.2.2 แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน
 - 1.2.3 ความต้องการของตลาด
 - 1.2.4 ช่องทางการจัดจำหน่าย
- 1.3 ศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3.1 ศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหม
 - 1.3.2 สถานประกอบการเกี่ยวกับการทอผ้า
 - 1.3.3 ร้านค้าหรือตัวแทนในการจำหน่ายผลผลิต
 - 1.3.4 เครือข่ายกลุ่มทอผ้า
- 1.4 การตัดสินใจในการเลือกอาชีพ

1.4.1 ความต้องการของตลาด

1.4.2 สถานประกอบการเครือข่าย กลุ่ม องค์กร ที่ประสบผลสำเร็จ

2. ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้า

2.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้า

- ประวัติความเป็นมาวัฒนธรรมการทอผ้า
- กระบวนการและรูปแบบการทอผ้า
- ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้า

2.2 การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบ

- ขั้นตอนในการเตรียมด้ายสำหรับการทอ
- การเลือกเส้นด้าย
- วัตถุดิบและส่วนประกอบ

2.3 การฟอกด้าย

- วัตถุประสงค์ของการฟอกด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์ของการฟอกด้าย
- ขั้นตอนการฟอก
- ข้อควรระวังในการฟอกด้าย

2.4 การกรอว์กไหม/การแกว่งด้าย

- จุดประสงค์ของการกรอว์กด้าย/การแกว่งด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการกรอว์กไหม/การแกว่งด้าย
- ข้อควรระวังในการกรอว์กไหม/การแกว่งด้าย

2.5 การเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ด้ายยืน

- ขั้นตอนการเตรียมเส้นด้ายพุ่ง/ยืน
- การออกแบบลวดลาย
- การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

2.6 การคันเส้นไหม

- จุดประสงค์ของการคันด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการคันไหม
- ข้อควรระวังในการคันด้าย

2.7 การออกแบบลายและการย้อมสีด้าย

- วัสดุอุปกรณ์
- วิธีการมัดลาย/ขั้นตอน/การย้อมสีด้าย
- ข้อควรระวังในการมัดลายและการย้อมสีด้าย
- การตรวจสอบความถูกต้องของลวดลาย

2.8 การกรอเส้นไหมย่น/ด้ายพุ่ง

- จุดประสงค์ของการกรอด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธี/ขั้นตอนการกรอด้าย
- ข้อควรระวังในการกรอด้าย

2.9 การม้วน/ปั่นไหม

- จุดประสงค์ของการม้วน/ปั่นด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการการม้วน/ปั่นด้าย
- ข้อควรระวังในการการม้วน/ปั่นด้าย

2.10 การเก็บตะกอ

- จุดประสงค์ของการเก็บถักตะกอ
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธี/ขั้นตอนการเก็บตะกอ
- ข้อควรระวังในการเก็บตะกอ

2.11 การประยุกต์รูปแบบการขายเป็นผ้าแบบต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้หลากหลาย

- การทอผ้าคลุมไหล่
- การทอผ้าพันคอ
- การทอผ้ารูปแบบอื่น ๆ เช่น ผ้าบูโตะ ผ้าตกแต่งผนัง และอื่น ๆ

3. การบริหารจัดการอาชีพ

3.1 การบริหารจัดการอาชีพการทอผ้า

- 3.1.1 การดูแลรักษาคุณภาพของผ้า
- 3.1.2 การลดต้นทุนในการผลิตของผ้า
- 3.1.3 การเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - การแปรรูป
 - การออกแบบ
 - การประยุกต์ใช้

3.2 การจัดการตลาด

- 3.2.1 การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ/คู่แข่งทางการตลาด
- 3.2.2 ประชาสัมพันธ์
- 3.2.3 ส่งเสริมการขายและการบริการ
- 3.2.4 การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์

3.3 การจัดการความเสี่ยง

3.3.1 การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทอผ้า

3.3.2 แก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการทอผ้า

วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
2. ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้
3. การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. ทำใบความรู้และใบงาน
6. ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง
7. ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสาร
 - เอกสารประกอบการเรียนรู้
 - ใบงาน
 - ใบความรู้
2. ภูมิปัญญา
3. แหล่งเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เอกสารหลักฐานการศึกษา

ที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร หลักฐานการประเมินผล

1. ทะเบียนคุณวุฒิบัตร
2. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

-